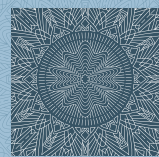

ธนาคารแห่งประเทศไทย

มิตใหม่ ลงทุนนอกด้วยตนเอง

เตรียมพร้อมเพื่อก้าวสู่การลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศ

มีดีใหม่

ลงทุนนอกด้วยตนเอง

สารจากคณะผู้จัดทำ

หนังสือ “มิติใหม่ลงทุนนอกด้วยตนเอง” จัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย สมาคมบริษัทจัดการลงทุน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารซีทีแบงก์ เอ็น. เอ. สาขากรุงเทพ และธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) เพื่อเป็นความรู้และข้อมูลสำหรับผู้ลงทุนในการวางแผนการลงทุนเพื่อสร้างความมั่นคงและเพิ่มพูนความมั่งคั่งตามเป้าหมายชีวิตของผู้ลงทุน ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมทางการเงินรองรับวัยเกษียณสำหรับประเทศไทยที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ธนาคารแห่งประเทศไทยเล็งเห็นความจำเป็นที่จะเปิดให้ผู้ลงทุนมีช่องทางลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศเพื่อกระจายการลงทุน ซึ่งเป็นการกระจายความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสได้รับผลตอบแทน นอกเหนือไปจากการลงทุนในประเทศ ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ทยอยผ่อนคลายเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศมาตามลำดับ และเห็นควรผ่อนคลายเพิ่มเติมในปี 2558-2560 โดยมีแนวทางผ่อนคลายให้ผู้ลงทุนสามารถซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่อ้างอิงสกุลเงินตราต่างประเทศและเสนอขายในไทยได้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ลงทุนมีความคุ้นเคยกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ๆ และมีสินทรัพย์ทางเลือกในการลงทุนที่หลากหลาย ในขณะเดียวกันได้ช่วยพัฒนาตลาดการเงินไทยให้มีความลึกและความกว้างมากขึ้น นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีแนวทางผ่อนคลายให้ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการลงทุนมีทางเลือกลงทุนในต่างประเทศได้โดยไม่ต้องผ่านตัวกลางในประเทศ อันจะช่วยให้การลงทุนมีความคล่องตัวและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ จะช่วยให้ผู้อ่านซึ่งมีความรู้ในการลงทุนในประเทศบ้างแล้ว ทราบถึงขั้นตอนเพื่อเตรียมพร้อมก่อนการลงทุน เข้าใจถึงความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวังของผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทต่างๆ รวมถึงแนวทางการจัดพอร์ตเพื่อการกระจายการลงทุนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การลงทุนและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของผู้ลงทุน ช่องทางการไปลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศ และทิศทางการผ่อนคลายของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศได้ในอนาคต

อย่างไรก็ตาม โอกาสในการลงทุนในต่างประเทศก็มาพร้อมกับความเสี่ยง ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากราคาผลิตภัณฑ์หรือความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ผู้ลงทุนจึงควรศึกษาข้อมูลเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการลงทุนและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอก่อนตัดสินใจลงทุน หรือหากอยู่ในระยะเริ่มต้นการลงทุน ผู้ลงทุนควรปรึกษาหรือลงทุนผ่านตัวกลางในประเทศเพื่อให้มีความคุ้นเคยกับการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลายก่อน โดยหากสนใจข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อตัวกลาง ได้แก่บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน และธนาคารพาณิชย์ ที่ท่านใช้บริการได้

ท้ายที่สุดนี้ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสาระความรู้ที่เผยแพร่ให้ผู้ลงทุนในหนังสือเล่มนี้จะสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการเงินและการกระจายความเสี่ยงเพื่อการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนทุกท่านต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ผู้ที่จะได้ประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้

- ผู้ลงทุนทั่วไป

อ่านแล้วได้อะไร

ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น เกี่ยวกับ

1. ข้อควรพิจารณาก่อนไปลงทุน	5
2. ทำความเข้าใจผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการลงทุน และความเสี่ยงประเภทต่างๆ	7
3. การบริหารพอร์ตการลงทุน (Portfolio Management)	13
4. ช่องทางและขั้นตอนการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศ	27
5. ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและการบริหารจัดการ	41
6. ข้อควรระวังในการซื้อขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินในต่างประเทศ	49

1

ข้อควรพิจารณาก่อนไปลงทุน

1. **รู้จักตัวเอง :** สำหรับผู้ที่สนใจลงทุนสิ่งสำคัญที่สุดคือต้อง **“รู้จักตัวเอง”** โดย

1.1 รู้เป้าหมายว่าต้องการอะไรจากเงินลงทุน ต้องการให้เติบโตเท่าใด ในระยะเวลาที่ปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยง ถ้ารับความเสี่ยงได้มาก โอกาสในการเพิ่มผลตอบแทนจะมีสูงขึ้น

1.2 รู้ว่ารับความเสี่ยงได้แค่ไหน ซึ่งผู้ลงทุนสามารถประเมินเบื้องต้นได้ด้วยการทำแบบประเมินความเหมาะสมในการลงทุน (suitability test) โดยเป็นการประเมินปัจจัยหลายด้าน เช่น อายุผู้ลงทุน ภาระทางการเงิน สถานะทรัพย์สินต่อหนี้สิน ประสบการณ์ในการลงทุน ระยะเวลาลงทุน ความปลอดภัย ของเงินลงทุน และระดับของการขาดทุนที่ยอมรับได้ เช่น -1%, -10%, -25% และความรู้สึกเมื่อลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่มีโอกาสจะขาดทุน คะแนนที่ออกมาจะบ่งบอกว่าผู้ลงทุนเหมาะสมจะลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงสูงหรือต่ำประเภทใดบ้าง

2. **รู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงิน :** ผู้ลงทุนต้องทำความเข้าใจลักษณะ เงื่อนไข และปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อราคาและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ก่อน ตัดสินใจลงทุน

3. **รู้จักผู้ให้บริการ :** หลังจากที่รู้จักตัวเองและผลิตภัณฑ์ทางการเงินแล้ว ควรปรึกษาผู้ให้บริการด้านการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นบริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน หรือธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน โดยต้องติดต่อผู้ได้รับใบอนุญาตที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น

ข้อควรรู้เพิ่มเติม

สำหรับการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศ :

โดยเฉพาะการออกไปลงทุนเองโดยตรงไม่ผ่านตัวกลางในประเทศไทย

- (1) ระเบียบปฏิบัติในการนำเงินเข้าออกทั้งของประเทศไทย¹ และประเทศที่ไปลงทุน
- (2) ระบบซื้อขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินของต่างประเทศ ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากประเทศไทย เช่น การซื้อขายผ่านผู้ได้รับอนุญาตในต่างประเทศ ระยะเวลา และวิธีการส่งมอบและชำระราคา ค่าธรรมเนียม และข้อจำกัดในการถือครองผลิตภัณฑ์ทางการเงิน
- (3) ภาษีที่ต้องเสียทั้งในประเทศไทยและประเทศที่ไปลงทุน
- (4) สิทธิในฐานะเป็นผู้ถือผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เช่น สิทธิในการออกเสียง สิทธิการรับปันผลหรือหุ้นเพิ่มทุน สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อการตัดสินใจ รวมถึงการดูแลจัดการเอกสาร ซึ่งมักแตกต่างกันตามกฎหมายที่ใช้บังคับในแต่ละประเทศ
- (5) หน่วยงานกำกับดูแลในต่างประเทศ เพื่อเป็นที่พึ่งหากต้องการความช่วยเหลือหรือร้องเรียน
- (6) ความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น เช่น ความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศนั้น ความเสี่ยงจากการแบ่งเขตเวลา (time zone) ที่ต่างกัน รวมถึงความเสี่ยงในการฟ้องร้องดำเนินคดี

¹ ท่านสามารถศึกษารายละเอียดหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนเงินได้ที่ www.bot.or.th >> ตลาดการเงิน >> หลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนเงิน

2

ทำความเข้าใจผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการลงทุนและความเสี่ยงประเภทต่างๆ

แผนภาพแสดงระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวังของผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ

ความเสี่ยงและ
ผลตอบแทนต่ำ

ความเสี่ยงและ
ผลตอบแทนสูง

เงินฝาก	ตราสารหนี้	ตราสารทุน	ตราสารอนุพันธ์	สินทรัพย์ทางเลือกอื่น
- เงินฝาก	- ตัวเงิน / ตัวสัญญาใช้เงิน - ตัวเงินคลัง - พันธบัตร - หุ้นกู้	- หุ้นสามัญ - หุ้นบุริมสิทธิ	- Forward - Futures - Options - Structured notes	- กองทุนสินค้าโภคภัณฑ์ / อสังหาริมทรัพย์ - การลงทุนที่มีความ ซับซ้อน เช่น Hedge fund, Private equity

กองทุนรวม

มีนโยบายการลงทุนที่หลากหลาย

ระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวังขึ้นกับสินทรัพย์อ้างอิงที่ไปลงทุน

ตัวอย่างการเปรียบเทียบกองทุนรวมตามนโยบายการลงทุน

ความเสี่ยงและ
ผลตอบแทนต่ำ

ความเสี่ยงและ
ผลตอบแทนสูง

กองทุนรวม ตลาดเงิน	กองทุนรวม ตราสารหนี้	กองทุนรวม แบบผสม	กองทุนรวม ตราสารทุน	กองทุนรวม ทรัพย์สินทางเลือก

ลักษณะและความเสี่ยงหลักของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

ประเภท	ลักษณะผลิตภัณฑ์ทางการเงิน
2.1 ตราสารหนี้	เป็นตราสารทางการเงินที่ผู้ออกตราสาร ซึ่งเรียกว่า ผู้กู้ หรือลูกหนี้ มีข้อผูกพันทางกฎหมาย ที่จะจ่ายผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ และเงินต้นหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ตามที่กำหนด <i>ความเสี่ยงหลัก</i> : Interest rate risk, Credit risk, Liquidity risk
2.2 ตราสารทุน	เป็นตราสารทางการเงินที่แสดงสิทธิความเป็นเจ้าของในกิจการ ซึ่งผู้ถือตราสารทุนมีโอกาสนจะได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผล ส่วนต่างของราคา และสิทธิต่างๆ เช่น การเข้าประชุมผู้ถือหุ้น <i>ความเสี่ยงหลัก</i> : Market risk, Industry risk, Liquidity risk, Company risk
2.3 กองทุนรวม	เป็นเครื่องมือในการลงทุนรูปแบบหนึ่งสำหรับผู้ลงทุน โดยกองทุนรวมจะรวบรวมเงินจากผู้ลงทุนรายย่อยและมอบหมายให้ผู้จัดการกองทุนมืออาชีพ ทำหน้าที่บริหารการลงทุน โดยมีค่าธรรมเนียม <i>ความเสี่ยงหลัก</i> : Market risk, Industry risk
2.4 ตราสารอนุพันธ์	ตัวอย่างตราสารอนุพันธ์ ได้แก่ - Forward : เป็นสัญญาระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์ตามราคาที่ตกลงกันในวันนี้ เพื่อส่งมอบและชำระเงินในอนาคต โดยรูปแบบสัญญาขึ้นอยู่กับ การตกลง และเป็นการซื้อขายนอกตลาด (Over-the-counter)

ประเภท	ลักษณะผลิตภัณฑ์ทางการเงิน
	- Futures : เป็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทหนึ่ง โดยมีรูปแบบสัญญาเป็นมาตรฐาน และการซื้อขายเกิดขึ้นในตลาดที่มีการจัดตั้งเฉพาะ (Exchange market)- Options : เป็นสัญญาที่ผู้ซื้อได้รับสิทธิซื้อหรือสิทธิขายสินทรัพย์หรือดัชนีการเงินตามราคา เวลา และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ การซื้อสิทธิหมายความว่าผู้ซื้อมีทางเลือกที่จะใช้สิทธิตามพันธะในสัญญาหรือไม่ก็ได้เมื่อถึงวันครบกำหนด- Structured notes : มีลักษณะพื้นฐานเหมือนหุ้นกู้ แต่มีการจ่ายผลตอบแทนและชำระคืนเงินต้นทั้งหมดหรือบางส่วนโดยอ้างอิง (link) กับตัวแปรอื่น เช่น ราคาหลักทรัพย์ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงราคาสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น ทองคำหรือน้ำมันดิบ โดยอาจกำหนดให้มีการชำระคืนเงินต้นหรือผลตอบแทนเป็นสินทรัพย์อื่น เช่น หลักทรัพย์หรือเงินตราต่างประเทศสกุลอื่น ความเสี่ยงหลัก : Market risk, Counterparty risk, Leverage risk

ลักษณะและความเสี่ยงหลักของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (ต่อ)

ประเภท	ลักษณะผลิตภัณฑ์ทางการเงิน
2.5 สินทรัพย์ ทางเลือกอื่น (Alternative investment)	ตัวอย่างการลงทุนในสินทรัพย์ทางเลือกอื่น ได้แก่ (1) กองทุนรวมสินค้าโภคภัณฑ์ : กองทุนรวมที่มีนโยบายลงทุนในสินค้าโภคภัณฑ์ (2) กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ : กองทุนรวมที่มีการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ เช่น ศูนย์การค้า โรงแรม (3) การลงทุนที่มีความซับซ้อน : - Hedge fund : กองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผลตอบแทนสูง ซึ่งจะมีความเสี่ยงสูงด้วยเช่นกัน โดยสามารถใช้กลยุทธ์การลงทุนที่หลากหลายมากกว่ากองทุนรวมทั่วไป - Private equity : หุ้นที่ไม่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ หรือ เคยจดทะเบียนซื้อขายแต่ได้รับการนำออกจากตลาดหลักทรัพย์เพื่อปรับปรุงกิจการและอาจได้รับการนำกลับเข้าไปจดทะเบียนอีกครั้งในภายหลัง ตัวอย่างรูปแบบการลงทุน เช่น การกู้มาซื้อกิจการ หรือ Leveraged Buyout (LBO) กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital Fund) เป็นต้น ความเสี่ยงหลัก : Market risk, Liquidity risk, Counterparty risk, Legal risk

ความเสี่ยงหลักของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

1. Market risk :

เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมการลงทุน โดยที่ปัจจัย เฉพาะของสินทรัพย์ ไม่เปลี่ยนแปลงซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

2. Interest rate risk :

เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงิน โดยเป็นผลจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

3. Credit risk :

เกิดจากการที่ผู้ออกผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เช่น เงินฝาก ตราสารหนี้ ไม่สามารถจ่ายชำระดอกเบี้ยหรือชำระคืนเงินต้นได้ตามที่กำหนดไว้

4. Liquidity risk :

เกิดจากการขาดสภาพคล่องในการซื้อขายเปลี่ยนมือของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ซึ่งมักสะท้อนที่ส่วนต่างของราคาเสนอซื้อเสนอขายตราสารนั้น ๆ

5. Industry risk :

เกิดจากลักษณะหรือคุณสมบัติเฉพาะของอุตสาหกรรมหรือภาคอุตสาหกรรมนั้น ซึ่งอาจเกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้

ความเสี่ยงหลักของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

6. Company risk :

เกิดจากปัจจัยภายในและภายนอกซึ่งมีผลต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น การเปลี่ยนผู้บริหาร การถูกฟ้องร้อง

7. Counterparty risk :

ในกรณีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ซื้อขายกันนอกตลาดจะไม่มีสำนักหักบัญชีคอยทำหน้าที่ชำระราคาและเป็นผู้สัญญาให้ ทำให้เกิดความเสี่ยงที่คู่สัญญาจะไม่ส่งมอบผลิตภัณฑ์ทางการเงินหรือชำระเงินตามที่ตกลงกันได้

8. Leverage risk :

เนื่องจากการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินบางประเภท เช่น ตราสารอนุพันธ์ ทำได้โดยการวางเงินประกัน (Margin) เพียงเล็กน้อยก็สามารถลงทุน ในสัญญาที่มีมูลค่ามากได้ ซึ่งหากผู้ลงทุนคาดการณ์ผิดก็อาจจะส่งผลให้ขาดทุนเป็นจำนวนมากได้

9. Legal risk :

เกิดจากความไม่เข้าใจหรือเกิดจากการกระทำผิดตามกฎหมายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ทำให้เกิดความเสียหายจากการถูกฟ้องร้อง หรือเสียค่าปรับได้

10. Foreign Exchange Risk :

เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นผลจากการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินสกุลเงินตราต่างประเทศ

3

การบริหารพอร์ตการลงทุน (Portfolio Management)

เมื่อพูดถึงคำว่า “พอร์ต หรือพอร์ตโฟลิโอ” หลายคนอาจสงสัยว่า “คืออะไร” “จะบริหารพอร์ตได้อย่างไร” และอาจมีอีกหลายข้อสงสัย ดังนั้นลองมาทำความรู้จักกับคำว่า “พอร์ต” กันก่อนดีกว่า

“พอร์ต” ย่อมาจากคำว่า “พอร์ตการลงทุน” (Investment Portfolio) หมายถึงการสร้างกลุ่มสินทรัพย์ตั้งแต่ 2 หลักทรัพย์ขึ้นไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการลงทุน หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ การกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์หลาย ๆ ประเภท เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของหลักทรัพย์ พร้อมสร้างผลตอบแทนให้เป็นไปตามที่คาดหวัง

เราสามารถบริหารพอร์ตการลงทุนที่เหมาะสมกับตัวเราได้ โดยมีวิธีการง่าย ๆ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกนโยบายการลงทุนที่เหมาะสมกับตนเอง

2. สำรวจสินทรัพย์เพื่อการลงทุนและภาวะตลาด

3. จัดพอร์ตการลงทุน

4. ติดตามและปรับปรุงพอร์ตการลงทุน

ขั้นตอนการบริหารพอร์ตการลงทุน

1

เลือกนโยบายการลงทุนที่เหมาะสมกับตนเอง

เริ่มต้นจากขั้นตอนการเลือกนโยบายการลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุนเอง โดยปัจจัยสำคัญที่ใช้จัดสรรน้ำหนักการลงทุนที่เหมาะสมกับผู้ลงทุนมี 3 ประเด็น ได้แก่

วัตถุประสงค์ การลงทุน

เช่น ต้องการมีรายได้ประจำจากการลงทุน เงินลงทุนนั้นคงไม่ลดลง มูลค่าเงินลงทุนเติบโตจากการทำอะไร หรือต้องการได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี (ดูรายละเอียดในหน้า 17-18)

ความเสี่ยงที่ ยอมรับได้

ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้มีผลต่อการจัดสรรสินทรัพย์ลงทุน และการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จะลงทุน โดยผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้สูงสามารถลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูงได้ ทำให้มีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนสูง แต่โอกาสที่จะขาดทุนก็มีมากเช่นกัน ส่วนผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้ต่ำ ควรเลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่มีความมั่นคงสูงแต่ผลตอบแทนที่จะได้รับอาจไม่มากนัก (ดูรายละเอียดในหน้า 19)

ข้อจำกัด การลงทุน

เช่น มีความต้องการใช้เงินสดเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน มีระยะเวลาลงทุนที่สั้น ไม่ต้องการลงทุนในสินทรัพย์บางประเภท ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อได้รับสิทธิทางภาษี เป็นต้น

2

สำรวจสินทรัพย์เพื่อการลงทุนและภาวะตลาด

ขั้นตอนนี้เป็นการทำความเข้าใจลักษณะของสินทรัพย์แต่ละประเภทว่ามีรูปแบบผลตอบแทนและลักษณะความเสี่ยงที่เหมาะสมกับตัวเราหรือไม่ รวมทั้งสำรวจและคาดการณ์สภาพแวดล้อมการลงทุน โดยการพิจารณาตัวแปรทางเศรษฐกิจ เช่น ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจที่สำคัญ นโยบายการเงินและการคลังของภาครัฐ ว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางใดเนื่องจากตัวแปรดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทน เพื่อช่วยให้เราเลือกช่วงเวลาการลงทุนในสินทรัพย์ (Market timing) ได้อย่างเหมาะสม

3

จัดพอร์ตการลงทุน

ขั้นตอนนี้เป็นการจัดสรรสินทรัพย์ (asset allocation) โดยการกระจายเงินลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เพื่อป้องกันการสูญหายของเงินลงทุนทั้งหมด ถ้าผลตอบแทนของสินทรัพย์ประเภทใดประเภทหนึ่งขาดทุน ผู้ลงทุนก็ยังมีส่วนกำไรจากสินทรัพย์ในพอร์ตการลงทุนอื่นมาชดเชยผลขาดทุนนั้นเอง

ทั้งนี้ การพิจารณาจัดสรรเงินลงทุนในสินทรัพย์ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของตนเอง โดยทั่วไปเรานิยมจัดสรรเงินลงทุนในสินทรัพย์ 3 ประเภท คือ ตราสารตลาดเงิน (เงินฝาก) ตราสารหนี้ และ ตราสารทุน (หุ้นสามัญ) รวมกันเป็นพอร์ตการลงทุนในสัดส่วนที่แตกต่างกันตามระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของแต่ละคน เนื่องจากสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว โดยทั่วไปจะมีผลตอบแทนที่ไม่ปรับขึ้นและลงพร้อมกันภายใต้สภาพแวดล้อมการลงทุนเดียวกัน ทำให้เป็นการกระจายความเสี่ยงออกไป หรือที่เรียกว่า diversification ซึ่งมีหลักการสำคัญคือไม่ลงทุนในสินทรัพย์ตัวใดตัวหนึ่งเพียงอย่างเดียว ดังคำเปรียบเทียบกับว่า **“อย่าใส่ไข่ทั้งหมดไว้ในตะกร้าใบเดียว”** เพราะหากโชคร้ายตะกร้าใบเดียวที่มีเกิดตกลงพื้น ไข่ที่มีก็จะแตกเสียหายทั้งหมด

ขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารพอร์ตการลงทุน คือ การติดตามผลการลงทุนที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่ต้องการหรือไม่ และจะต้องมีการปรับพอร์ตการลงทุนอย่างไร ซึ่งการปรับพอร์ตการลงทุนอาจเกิดจากสภาพแวดล้อมการลงทุน หรือความต้องการของผู้ลงทุนเปลี่ยนแปลงไป เช่น อายุมากขึ้น รายได้เปลี่ยนแปลง มีภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงต้องหมั่นติดตามและประเมินผลการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนพอร์ตและน้ำหนักการลงทุนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปได้อย่างทันท่วงที

แนวทางการจัดพอร์ตการลงทุนให้เหมาะสม

การจัดพอร์ตการลงทุนให้เหมาะสมกับตนเองนั้น ผู้ลงทุนควรพิจารณาใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1. วัตถุประสงค์การลงทุน และ 2. ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

1. วัตถุประสงค์การลงทุน

วัตถุประสงค์	ลักษณะการลงทุน
เพื่อสำรองสภาพคล่อง	เหมาะสมกับการลงทุนระยะสั้น ๆ โดยไม่ควรลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงมากเกินไป และควรลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องสูง เพื่อนำมาใช้จ่ายกรณีฉุกเฉินได้ เช่น เงินฝาก ตราสารหนี้ระยะสั้น
เพื่อสร้างรายได้	เหมาะสมกับการลงทุนระยะปานกลาง เพื่อเพิ่มช่องทางสร้างรายได้และเพิ่มผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราเงินเฟ้อ โดยอาจเลือกลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน เพื่อช่วยกระจายความเสี่ยงด้วย
เพื่อสร้างการเติบโต	เหมาะสมกับการลงทุนระยะยาว เช่น ผู้เริ่มต้นทำงานที่ต้องการออมเงินเพื่อเกษียณอายุ โดยลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงมากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น เช่น ตราสารทุน เพราะสามารถรับความผันผวนของราคาตราสารได้มากกว่าการลงทุนระยะสั้น

วัตถุประสงค์การลงทุน

สำรองสภาพคล่อง

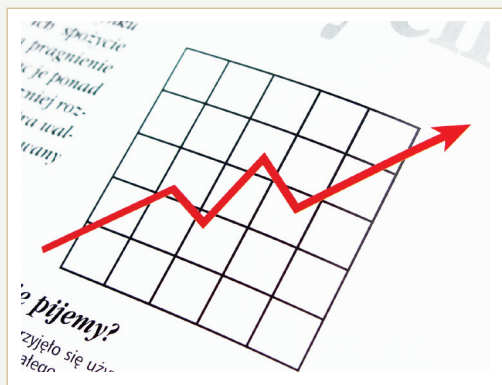
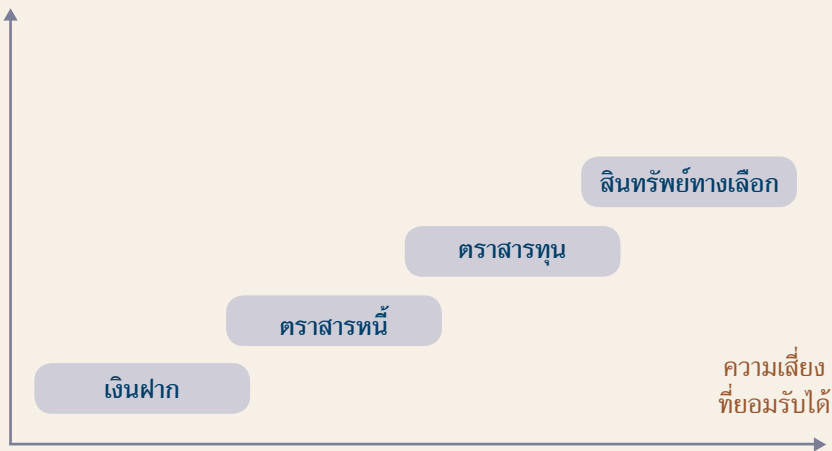

สร้างรายได้

สร้างการเติบโต

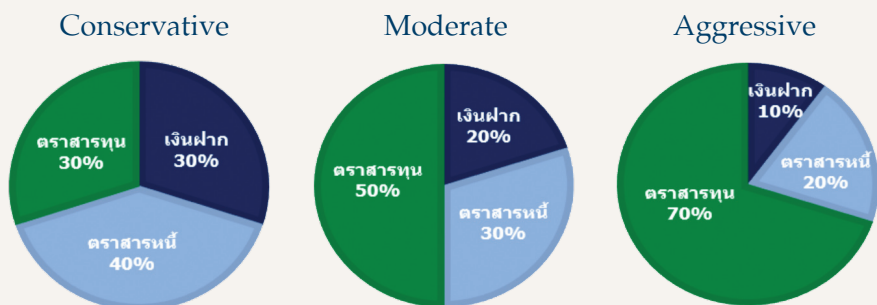
ผลตอบแทน
ที่คาดหวัง

2. ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ระดับความเสี่ยงของผู้ลงทุน	ลักษณะการลงทุน
รับความเสี่ยงได้น้อย (Conservative)	ควรเน้นการจัดพอร์ตแบบระมัดระวัง โดยเน้นลงทุนในสินทรัพย์ที่ผันผวนต่ำ เช่น เงินฝาก ตราสารหนี้ ซึ่งแม้จะให้ผลตอบแทนไม่มาก แต่เงินลงทุนมีความปลอดภัยสูง
รับความเสี่ยงได้ปานกลาง (Moderate)	ยอมรับความผันผวนได้ระดับหนึ่ง เพื่อแลกกับโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนมากขึ้น จึงสามารถลงทุนในตราสารทุน ได้มากขึ้น
รับความเสี่ยงได้มาก (Aggressive)	ยอมรับความเสี่ยงได้มาก และไม่กังวลกับความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการลงทุน ทำให้โอกาสได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น จึงเป็นกลุ่มที่ลงทุนในตราสารทุนที่มีความเสี่ยงสูงได้มากที่สุด

ตัวอย่างการจัดพอร์ตแบ่งตามระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ทั้งนี้ สัดส่วนข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างการจัดพอร์ตการลงทุนเท่านั้น ผู้ลงทุนสามารถปรับเปลี่ยนสัดส่วนการลงทุนได้ตามความเหมาะสมกับตนเองและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่างการจัดพอร์ตการลงทุนตามช่วงอายุ

ผู้ลงทุนตามช่วงอายุ	ลักษณะการลงทุน
ผู้ลงทุนที่เพิ่งเริ่มต้นทำงานและยังไม่มีภาระให้รับผิดชอบมากนัก	สามารถลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงสูง เช่น ตราสารทุน ได้ในสัดส่วนค่อนข้างมาก
ผู้ลงทุนช่วงวัยที่หน้าที่การงานเริ่มมั่นคงและอยู่ระหว่างการสร้างครอบครัว ทำให้มีภาระรับผิดชอบมากขึ้น	เนื่องจากผู้ลงทุนมีภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น ทำให้รับความเสี่ยงได้น้อยลง จึงควรปรับลดความเสี่ยงของพอร์ตการลงทุน โดยลดสัดส่วนการลงทุนในตราสารทุน และเพิ่มการลงทุนในเงินฝากและตราสารหนี้แทน
ผู้ลงทุนวัยเกษียณ	เป็นช่วงที่ควรระมัดระวังในการลงทุนมากที่สุด การลงทุนจึงควรเน้นที่เงินฝากและตราสารหนี้ที่ให้ผลตอบแทนที่แน่นอนและความเสี่ยงน้อยเป็นหลัก แต่ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนควรสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อ

หากผู้ลงทุนมีการกระจายสินทรัพย์ในพอร์ตการลงทุน ผู้ลงทุนจะได้รับประโยชน์โดยได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ในขณะที่มีระดับความเสี่ยงเมื่อเทียบกับผลตอบแทนโดยรวมลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใดประเภทหนึ่ง

อย่างไรก็ดี สำหรับการเพิ่มสินทรัพย์ทางเลือกอื่น (Alternative Investment) ในพอร์ตการลงทุน นอกเหนือจากตราสารหนี้ ตราสารทุน จะทำให้ผู้ลงทุนได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น ซึ่งไปชดเชยกับระดับความเสี่ยงรวมที่จะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นผู้ลงทุนควรตระหนักว่าการลงทุนในสินทรัพย์ทางเลือกอาจมีความเสี่ยงเฉพาะ ซึ่งอาจส่งผลให้มูลค่าพอร์ตการลงทุนลดลงได้

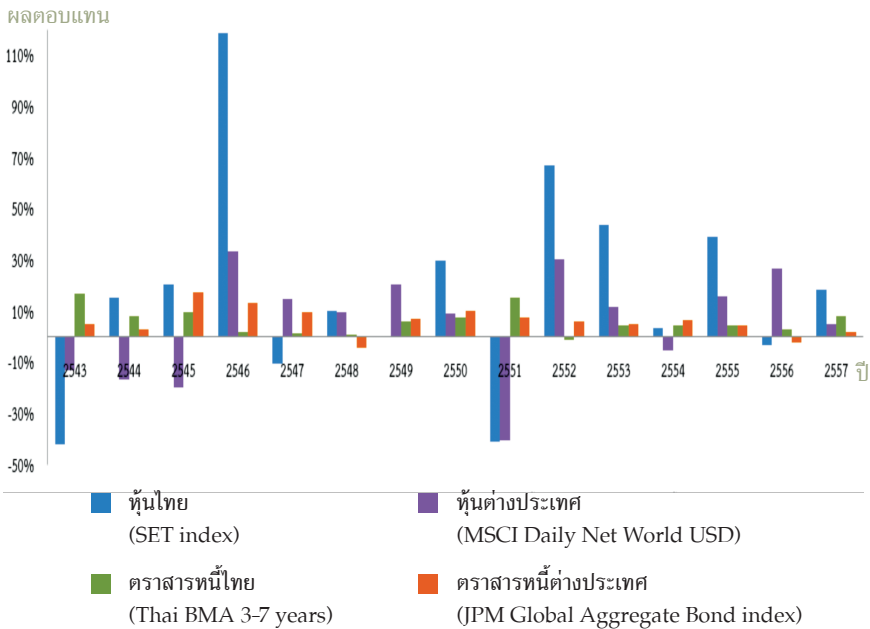

ความสำคัญในการจัดพอร์ตการลงทุน

เนื่องจากอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์แต่ละประเภทไม่ได้เคลื่อนไหว
ขึ้นลงไปในทิศทางเดียวกันเสมอไป ดังจะเห็นได้จากภาพตัวอย่างด้านล่าง

ผลตอบแทนรวมรายปี² (%) ของหุ้นและตราสารหนี้ในไทยและ
ต่างประเทศระหว่างปี 2543 - 2557

² เป็นผลตอบแทนในสกุลท้องถิ่น

ในปี 2552 การลงทุนในหุ้น (ในไทยและต่างประเทศ) ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการลงทุนในตราสารหนี้ (ในไทยและต่างประเทศ) ขณะที่เมื่อเทียบผลตอบแทนจากการลงทุนในปี 2551 ซึ่งเกิดวิกฤตการณ์การเงินโลกนั้น การลงทุนในหุ้นทั้งในไทยและต่างประเทศ กลับให้ผลตอบแทนที่ต่ำกว่าการลงทุนในตราสารหนี้ ดังนั้น หากผู้ลงทุนมีพอร์ตที่มีการลงทุนทั้งในตราสารหนี้และตราสารทุน ก็จะช่วยลดความเสี่ยงจากการลงทุนได้ดีกว่าการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใดประเภทหนึ่งเพียงอย่างเดียว

และหากเทียบผลตอบแทนของการลงทุนในหุ้นทั้งในไทยและต่างประเทศ พบว่าบางช่วงมีแนวโน้มแตกต่างกัน เช่น ในปี 2543-2545 ซึ่งแนวโน้มการลงทุนในหุ้นไทยปรับดีขึ้น ต่างจากแนวโน้มการลงทุนในหุ้นต่างประเทศที่ปรับตัวลดลง

ดังนั้น การกระจายการลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ จึงช่วยให้กระจายความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะกรณีที่มีการลงทุนในประเทศไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เนื่องจากปัจจัยสภาวะการลงทุนในประเทศอาจไม่เอื้ออำนวยในขณะที่สภาวะการลงทุนต่างประเทศอาจเป็นไปในทิศทางที่ดี หากผู้ลงทุนมีการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โอกาสที่จะขาดทุนหรือสูญเสียเงินต้นก็จะลดลงได้

สำหรับเนื้อหาต่อไป จะแสดงให้เห็นตัวอย่างการจัดพอร์ตการลงทุน ที่มีการลงทุนในสินทรัพย์ไทยเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งไทยและต่างประเทศ เพื่อให้เห็นประโยชน์จากการกระจายความเสี่ยง

ตัวอย่าง

การจัดพอร์ตการลงทุนโดยใช้ผลตอบแทนและความเสี่ยงในอดีต

จากที่ได้ทราบประโยชน์จากการกระจายความเสี่ยงการลงทุนทั้งไทยและต่างประเทศแล้ว ในหน้านี้ จะแสดงตัวอย่างผลตอบแทนเทียบกับความเสี่ยงของพอร์ตโดยรวม ซึ่งคำนวณจากข้อมูลผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงในอดีต (ระหว่างปี 2543 – 2557)

พอร์ตที่ 1

สินทรัพย์	สัดส่วนการลงทุน	ผลตอบแทนที่คาดหวัง	ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ³
หุ้นไทย	30%	17.40%	40.31%
ตราสารหนี้ไทย	70%	5.77%	5.15%
หุ้นต่างประเทศ	-	-	-
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	-	-	-
พอร์ตโดยรวม	100%	9.26%	12.77%
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อความเสี่ยงของพอร์ต			0.725

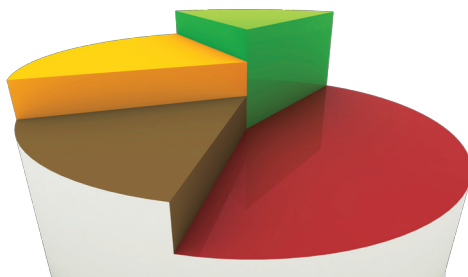
³ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น วัดจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งวัดการกระจายตัวของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง หากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนในหลักทรัพย์มีโอกาสผันผวนหรือคลาดเคลื่อนจากผลตอบแทนที่คาดหวังได้มากขึ้น การลงทุนจึงมีความเสี่ยงที่สูงขึ้น

พอร์ตที่ 2

สินทรัพย์	สัดส่วน การลงทุน	ผลตอบแทน ที่คาดหวัง	ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ³
หุ้นไทย	20%	17.40%	40.31%
ตราสารหนี้ไทย	60%	5.77%	5.15%
หุ้นต่างประเทศ	10%	3.12%	20.75%
ตราสารหนี้ต่างประเทศ	10%	5.65%	5.48%
พอร์ตโดยรวม	100%	7.82%	10.27%
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อความเสี่ยงของพอร์ต			0.761

ตัวอย่างการจัดพอร์ตการลงทุนข้างต้น จะเห็นได้ว่า พอร์ตที่ 1 การลงทุนในหุ้นและตราสารหนี้ในประเทศเพียงอย่างเดียว อาจให้ผลตอบแทนที่คาดหวังสูงถึง 9.26% แต่ก็มีความเสี่ยงสูงถึง 12.77% อย่างไรก็ดี ในกรณีพอร์ตที่ 2 ซึ่งผู้ลงทุนเลือกกระจายการลงทุนทั้งในสินทรัพย์ในหุ้นและตราสารหนี้ (ในไทยและต่างประเทศ) แม้ว่าผลตอบแทนที่คาดหวังของพอร์ตที่ 2 อาจลดลงจาก 9.26% เป็น 7.82% แต่ความเสี่ยงของพอร์ตที่ 2 ก็ลดลงจาก 12.77% เป็น 10.27% ตามไปด้วย โดยถ้าเทียบอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อความเสี่ยงจะพบว่า พอร์ตที่ 2 ที่มีการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งในประเทศ

และต่างประเทศ มีอัตราส่วนเท่ากับ 0.761 ซึ่งสูงกว่าพอร์ตที่ 1 ที่เท่ากับ 0.725 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประโยชน์จากการ กระจายความเสี่ยงจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่หลากหลาย

ทั้งนี้ ตัวอย่างการจัดพอร์ตการลงทุนที่กล่าวมานั้น เป็นการคำนวณโดยอาศัยข้อมูลในอดีตมาช่วยในการคาดการณ์ผลตอบแทนและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งผลตอบแทนในอดีตอาจไม่ได้บ่งชี้ผลตอบแทนในอนาคต ขึ้นกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น ผู้ลงทุนควรพิจารณาสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภทให้เหมาะสมกับตนเอง เนื่องจากการลงทุนล้วนมีความเสี่ยง สัดส่วนการลงทุนในต่างประเทศที่มากหรือน้อยเกินไป อาจทำให้อัตราผลตอบแทนต่อความเสี่ยงของพอร์ตการลงทุนไม่ได้ดีกว่าการลงทุนในประเทศอย่างเดียวนะ

นอกเหนือจากการจัดสรรน้ำหนักการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมแล้ว สิ่งสำคัญที่ผู้ลงทุนต้องคำนึงถึงคือ การหมั่นติดตามและประเมินผลว่าเป็นไปตามนโยบายการลงทุนที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนน้ำหนักการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุนเอง สถานการณ์เศรษฐกิจ ตลาดการเงิน และการเมืองที่เปลี่ยนไปด้วย

4

ช่องทางและขั้นตอนการลงทุน ในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ต่างประเทศ

หลังจากที่เราทราบประโยชน์ของการกระจายความเสี่ยง โดยจัดสรรเงินลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศแล้ว ในบทนี้ เราจะไปทำความรู้จักกับช่องทางการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศต่าง ๆ ดังนี้

1. การลงทุนผ่าน “กองทุนรวมเพื่อการลงทุนในต่างประเทศ (Foreign Investment Fund: FIF)”

FIF เป็นการบริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนที่เป็นมืออาชีพ ที่มีนโยบายลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินในต่างประเทศ โดยผู้ลงทุนมีโอกาสลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินในต่างประเทศผ่านการซื้อกองทุน FIF ที่เสนอขายในประเทศไทย ซึ่งมีนโยบายที่แตกต่างกัน โดยสามารถศึกษาได้จากหนังสือชี้ชวน

ปัจจุบัน FIF ของไทยมีรูปแบบการบริหารแบ่งได้เป็น 2 แบบหลัก คือ

1. แบบที่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนบริหารกองทุนด้วยตนเอง โดยนำเงินไปลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ ในต่างประเทศ ทั้งในหลักทรัพย์รายตัวหรือกองทุน (Fund of Funds)
2. แบบที่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนไปซื้อกองทุนหลักในต่างประเทศ (Master Fund) ซึ่งการบริหารจัดการจะขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้จัดการ Master fund ขณะที่ ผู้จัดการกองทุนในไทยจะดูแลเรื่องบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ตามนโยบายที่กำหนดไว้ ดังนั้นผลตอบแทนจากกองทุนประเภทนี้ ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของ Master Fund และนโยบายป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของกองทุนด้วย

ลงทุนผ่าน FIF คืออย่างไร

- ผู้ลงทุนรายย่อยจะมีโอกาสลงทุนต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องใช้เงินจำนวนมาก
- มีมืออาชีพมาช่วยเลือกสินทรัพย์ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ลงทุนและบริหารจัดการลงทุนแทน

ในการตัดสินใจลงทุนใน FIF ซึ่งมีนโยบายการลงทุนแตกต่างกันนั้น ผู้ลงทุนสามารถใช้ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ เพื่อประกอบการพิจารณาเลือกกองทุนที่เหมาะสมกับตนเอง ดังนี้

ปัจจัยที่ใช้เลือก FIF

ภูมิภาค/ประเทศ	: เลือกภูมิภาคและประเทศเป้าหมายการลงทุน
นโยบายการลงทุน	: เลือกนโยบายการลงทุนที่เหมาะสม เช่น FIF ที่ลงทุนในเงินฝาก ตราสารหนี้ ตราสารทุน สินค้าโภคภัณฑ์ โดยพิจารณาผลตอบแทนที่ต้องการและความเสี่ยงที่รับได้
Master Fund	: กรณีที่เป็น FIF แบบที่ไปลงทุนในกองทุนหลักในต่างประเทศ (Master Fund) ให้เปรียบเทียบ Master Fund โดยพิจารณา ผลตอบแทนในอดีต ชื่อเสียงของกองทุน และผู้จัดการกองทุน เป็นต้น

ปัจจัยที่ใช้เลือก FIF

- นโยบายการป้องกัน : โดยทั่วไปมี 2 แบบ คือ ป้องกันความเสี่ยง
ความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน ทั้งจำนวน หรือ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัท
หลักทรัพย์จัดการกองทุนซึ่งอาจทำเพียงบางส่วน
หรือไม่ทำได้ การป้องกันความเสี่ยงทำให้
ผลตอบแทนไม่ได้รับผลกระทบจากความผันผวน
ของอัตราแลกเปลี่ยน แต่อาจทำให้เสียโอกาสใน
การทำกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนก็ได้
- ค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่าย : เช่น ค่าธรรมเนียมการซื้อขายหน่วยลงทุน
ค่าธรรมเนียมการจัดการ กองทุนที่ต้องจ่ายให้แก่
บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนเพิ่มเติม
- นโยบายการจ่ายปันผล : กรณีลงทุนใน FIF ที่มีนโยบายจ่ายปันผล
เมื่อผู้ลงทุนได้รับเงินปันผล ผู้ลงทุนจะต้องเสียภาษี
หัก ณ ที่จ่าย

ข้อควรพิจารณาในการลงทุน FIF

- มีค่าธรรมเนียมในการบริหารจัดการและติดต่อกับ
ต่างประเทศเพิ่มเติม
- มีช่วงระยะเวลาเพื่อรอรับเงินค่าขายคืนหน่วยลงทุน
ที่นานกว่ากองทุนรวมที่ลงทุนในประเทศ

การลงทุนในกองทุน FIF นั้น นอกเหนือจากความเสี่ยงของกองทุนรวมที่ลงทุนในสินทรัพย์ทั่วไปที่ผู้ลงทุนควรพิจารณาแล้ว ยังมีความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่ต้องให้ความสำคัญเพิ่มเติม เนื่องจาก **“อัตราแลกเปลี่ยน”** ถือเป็นตัวแปรสำคัญที่อาจทำให้อัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับนั้นเปลี่ยนไป

การเคลื่อนไหวของเงินบาทเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. ตั้งแต่ ม.ค. 2555 - เม.ย. 2558

บาทต่อดอลลาร์ สรอ.

เงินบาทแข็งค่า (อ่อนค่า) หมายความว่าเงินบาทมีค่าเพิ่มขึ้น (ลดลง) เมื่อเทียบกับอีกสกุลหนึ่ง เช่น เงินดอลลาร์ สรอ.

จะเห็นว่าที่ผ่านม้อัตราแลกเปลี่ยนมีการเคลื่อนไหวผันผวนทั้งด้านแข็งค่าและอ่อนค่า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับจากการลงทุนในกองทุน FIF ที่ไม่ได้มีนโยบายป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ต่อไปจะแสดงให้เห็นว่าการลงทุนในกองทุน FIF ที่ลงทุนใน Master Fund เหมือนกัน แต่มีนโยบายป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ต่างกันนั้น จะทำให้ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับแตกต่างกันอย่างไร

อัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่อผลตอบแทน ที่ผู้ลงทุนจะได้รับอย่างไร

การเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนจากการลงทุนในกองทุน FIF ที่มี การลงทุนใน Master Fund ต่างประเทศ ภายใต้สมมติฐานว่าผลตอบแทนของ Master Fund ดังกล่าวเท่ากับ 8% แต่มีนโยบายป้องกันความเสี่ยงจากอัตรา แลกเปลี่ยนต่างกัน

นโยบายป้องกันความเสี่ยง จากอัตราแลกเปลี่ยน	ผลตอบแทน Master Fund (สกุลดอลลาร์ สรอ.)	กรณีค่าเงินบาท แข็งค่า (6%) ⁴	ผลตอบแทน ที่จะได้รับ (สกุลบาท)
ไม่ป้องกันความเสี่ยง	8%	-6%	2%
ป้องกันความเสี่ยงทั้งจำนวน		0%	8% ⁵

⁴ เช่น ในช่วง ม.ค. 2556 – เม.ย. 2556

⁵ เนื่องจากมีต้นทุนในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นผลตอบแทนที่ผู้ลงทุน จะได้รับจริงอาจน้อยกว่า 8%

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าหากค่าเงินบาทแข็งค่าเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. อย่างต่อเนื่อง การลงทุนในกองทุน FIF ที่ไม่มีนโยบายป้องกันความเสี่ยง จากอัตราแลกเปลี่ยนเลย อาจส่งผลให้ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนคาดว่าจะได้รับจาก Master Fund ที่ลงทุนไว้แล้วเมื่อแปลงกลับมาเป็นสกุลบาทเปลี่ยนแปลงไป หรืออาจทำให้ขาดทุน จนไม่ได้รับคืนเงินลงทุนเต็มจำนวน ในขณะที่การลงทุนใน กองทุน FIF ที่มีนโยบายป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมด ผู้ลงทุน จะได้รับผลตอบแทนใกล้เคียงกับผลตอบแทนของ Master Fund เนื่องจากไม่ได้ รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยน

ในทางกลับกัน หากค่าเงินบาทอ่อนค่า การลงทุนในกองทุน FIF ที่มีนโยบาย ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน อาจส่งผลให้ผู้ลงทุนเสียโอกาสที่จะได้รับ ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนได้

2. การลงทุนผ่าน “ตัวกลางในประเทศ”

ผู้ลงทุนรายย่อยสามารถลงทุนผ่านตัวกลางในประเทศ ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์ และกองทุนส่วนบุคคล ซึ่งตัวกลางในประเทศจะเป็นผู้ติดต่อกับสถาบันการเงินตัวกลางในต่างประเทศ เพื่อดำเนินการซื้อขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินในต่างประเทศให้แก่ผู้ลงทุน

ทางเลือกในการลงทุนผ่านตัวกลางในประเทศ

ลงทุนผ่าน “บริษัทหลักทรัพย์/
ธนาคารพาณิชย์”

VS

ลงทุนผ่าน “กองทุนส่วนบุคคล”

ผู้ลงทุนเป็นผู้ตัดสินใจในการ
ซื้อขาย ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใน
ต่างประเทศด้วยตนเอง

ผู้ลงทุนให้แนวนโยบายการลงทุน
และมีผู้จัดการกองทุนจัดการการ
ลงทุนให้ตามนโยบายที่กำหนดไว้

ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ออกและเสนอขายในต่างประเทศ ที่สามารถลงทุนได้

ลงทุนผ่าน “บริษัทหลักทรัพย์/
ธนาคารพาณิชย์”

VS

ลงทุนผ่าน “กองทุนส่วนบุคคล”

● ผู้ลงทุนรายย่อย

- หลักทรัพย์จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ
(listed securities)
- ตราสารหนี้ภาครัฐ
- ตราสารหนี้เอกชนที่ได้รับการ
จัดอันดับในระดับ investment
grade
- กองทุนรวมที่มีนโยบายการ
ลงทุนในตราสารข้างต้นเป็นหลัก
- อนุพันธ์ใน Exchange market

● กองทุนส่วนบุคคลรายย่อย

เช่น หุ้น ตราสารหนี้ หน่วยลงทุน
เงินฝาก อนุพันธ์/structured
note ตามที่สำนักงานคณะ
กรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์กำหนด

ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ออกและเสนอขายในต่างประเทศ ที่สามารถลงทุนได้

ลงทุนผ่าน “บริษัทหลักทรัพย์/
ธนาकरพาณิชย์”

VS

ลงทุนผ่าน “กองทุนส่วนบุคคล”

- ผู้ลงทุนสถาบันและผู้ลงทุนรายใหญ่⁶ สามารถลงทุนเพิ่มใน Unrated bond, Non investment grade bond, High yield bond fund และศุภก

- กองทุนส่วนบุคคล ที่ไม่ใช่ กองทุนส่วนบุคคลรายย่อย สามารถลงทุนเพิ่มในอนุพันธ์/ structured note ทุกประเภท

แผนการผ่อนคลายประเภทผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ที่เสนอขายในต่างประเทศ

ในระยะต่อไป สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มี แผนผ่อนคลายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ผู้ลงทุนสามารถลงทุนผ่านตัวกลาง ในประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

	ปี 2558	ปี 2559-2560
ผู้ลงทุนทั่วไป	- Non-investment grade bond - High yield bond fund - ศุภก - REIT/ Infrastructure trust	ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เสี่ยง/ ซับซ้อนมากขึ้น
ผู้ลงทุนที่มีรายย่อย (Accredited Investors: AI)	- Private equity - ตราสารอนุพันธ์นอกตลาด (OTC derivatives)	

⁶ นิยามผู้ลงทุนสถาบันและผู้ลงทุนรายใหญ่ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ.9/2555

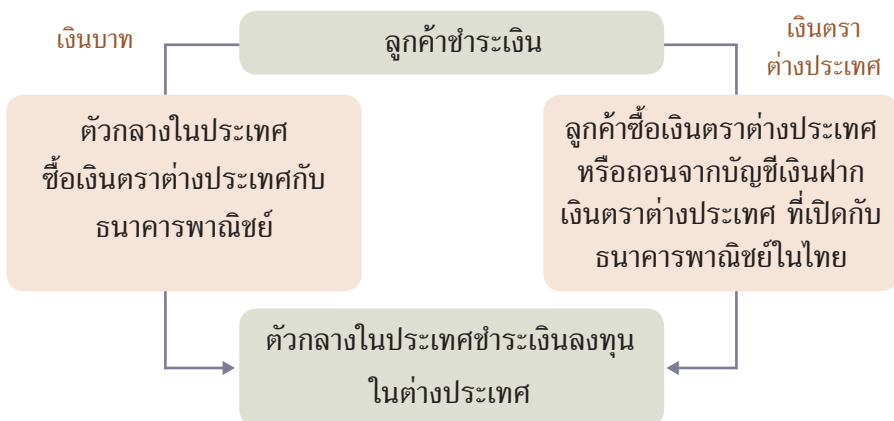
ขั้นตอนการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ในต่างประเทศผ่านตัวกลางในประเทศ

ผู้ที่ต้องการลงทุนในต่างประเทศ มีขั้นตอนการดำเนินการ เปิดบัญชีซื้อขาย และชำระเงิน ดังนี้

การเปิดบัญชีซื้อขาย

- 1 ลูกค้ายื่นเปิดบัญชีซื้อขายกับตัวกลางในประเทศ และเปิดเผยข้อมูลให้แก่ตัวกลาง⁷
- 2 ลูกค้ายื่นนามรับทราบความเสี่ยง โดยให้ข้อมูลที่เป็นความจริงและครบถ้วนแก่ผู้แนะนำการลงทุน เพื่อประโยชน์ในการได้รับคำแนะนำและบริการที่เหมาะสม
- 3 ลูกค้าขอวงเงินลงทุนต่างประเทศจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยให้ตัวกลางในประเทศเป็นผู้ยื่นขอวงเงินจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- 4 ตัวกลางในประเทศเปิดบัญชีซื้อขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินในต่างประเทศแทนลูกค้า

การชำระเงิน

⁷ การเปิดเผยข้อมูลของลูกค้า เป็นส่วนหนึ่งของแนวปฏิบัติในการรู้จักลูกค้า (Know your customer) ของตัวกลาง

ลงทุนผ่านตัวกลางในประเทศ คืออย่างไร

- ตัวกลางในประเทศจะช่วยอำนวยความสะดวกเรื่องการทำสัญญา ศึกษาหลักเกณฑ์ และข้อจำกัดให้แก่ผู้ลงทุน โดยเป็นผู้ดำเนินการให้แก่ผู้ลงทุนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การซื้อขาย ขำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ และช่วยติดตามสิทธิต่าง ๆ ที่เกิดจากการลงทุนของผู้ลงทุนอย่างใกล้ชิด รวมถึงคอยติดตามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ
- กรณีที่ใช้บริการผ่านตัวกลางในประเทศก็สามารถร้องเรียนหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศได้

ข้อควรพิจารณาในการลงทุนผ่านตัวกลาง

- มีค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายให้แก่ตัวกลางเพิ่มเติม เนื่องจากมีตัวกลางช่วยให้คำแนะนำ ติดต่อ และอำนวยความสะดวกในการลงทุน
- มีข้อจำกัดในการให้บริการลงทุนได้เฉพาะประเภทผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตัวกลางในประเทศให้บริการเท่านั้น

3. การลงทุนโดยไม่ผ่านตัวกลางในประเทศ

ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ผู้ลงทุนสถาบัน 10 ประเภท ตามที่กำหนด ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศ โดยติดต่อสถาบันการเงิน ตัวกลางในต่างประเทศ ได้โดยตรง ทั้งนี้กรณีบริษัทต่างชาติเข้ามาชักชวนเสนอขาย ผลิตภัณฑ์ทางการเงินในประเทศไทย บริษัทนั้นต้องได้รับใบอนุญาตธุรกิจหลักทรัพย์ หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์

ผู้ลงทุนสถาบัน 10 ประเภท ประกอบด้วย

-
- (1) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
 - (2) กองทุนประกันสังคม
 - (3) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
 - (4) กองทุนรวม (ไม่รวมกองทุนส่วนบุคคล)
 - (5) บริษัทหลักทรัพย์
 - (6) บริษัทประกันชีวิตและประกันวินาศภัย
 - (7) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง
 - (8) นิติบุคคลไทยที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท
 - (9) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ
 - (10) ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

แผนผ่อนคลายการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศ

ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป ธนาคารแห่งประเทศไทยมีแผนผ่อนคลายให้ผู้ลงทุนรายย่อยมีช่องทางในการลงทุนเพิ่มเติม โดยให้ผู้ลงทุนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด และผู้ลงทุนรายย่อย ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างประเทศ โดยติดต่อสถาบันการเงินตัวกลางในต่างประเทศได้โดยตรง จากเดิมที่ต้องลงทุนผ่านกองทุน FIF หรือตัวกลางในประเทศเท่านั้น รายละเอียดดังนี้

เรื่อง	ปี 2559	ปี 2560
คุณสมบัติผู้ลงทุน	ผู้ลงทุนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด (Qualified investor)	ผู้ลงทุนรายย่อยทั่วไป
ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ลงทุนได้	- หลักทรัพย์ทุกประเภท รวมถึงเงินฝากในต่างประเทศ - อนุพันธ์ทั้งในและ Exchange market และ Over-the-counter	- หลักทรัพย์ทุกประเภท รวมถึงเงินฝากในต่างประเทศ - อนุพันธ์ทั้งในและ Exchange market
วงเงินโอนออก	5 ล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อปี	

“Qualified investor”⁸ คือใคร

คือผู้ลงทุนที่มีสินทรัพย์ขั้นต่ำดังนี้

- (1) บุคคลธรรมดาที่มีสินทรัพย์สภาพคล่อง ได้แก่ เงินฝากหรือพอร์ตการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ตั้งแต่ 100 ล้านบาท หรือ
- (2) นิติบุคคลที่มีสินทรัพย์รวม 1,000 - 5,000 ล้านบาท

⁸ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจมีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในช่วงที่ดำเนินการผ่อนคลาย โปรดศึกษารายละเอียดหลักเกณฑ์และตรวจสอบข้อมูลปัจจุบันได้ที่ www.bot.or.th >> ตลาดการเงิน >> หลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนเงิน

ขั้นตอนการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินในต่างประเทศ โดยติดต่อกับสถาบันการเงินตัวกลางต่างประเทศโดยตรง

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีแนวทางให้ Qualified investor และผู้ลงทุนรายย่อย มีทางเลือกสามารถลงทุนในต่างประเทศด้วยตนเอง ตั้งแต่ปี 2559 และ 2560 ตามลำดับ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ เปิดบัญชีซื้อขาย และชำระเงิน ดังนี้

การเปิดบัญชีเพื่อการลงทุน

- 1.1 ลูกค้าพิจารณาและศึกษาข้อมูลสถาบันการเงินตัวกลางในต่างประเทศที่ต้องการลงทุนหรือเปิดบัญชีเพื่อการลงทุน
- 1.2 ลูกค้าเปิดบัญชีเพื่อการลงทุนกับสถาบันการเงินตัวกลางในต่างประเทศ โดยควรเปิดบัญชีเพื่อการลงทุนกับสถาบันการเงินตัวกลางที่ได้รับใบอนุญาตหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประเทศนั้นๆ และเป็นบริษัทที่มีความน่าเชื่อถือ รวมถึงมีมาตรฐานในการให้บริการ

การชำระเงิน

ลงทุนในต่างประเทศโดยไม่ผ่านตัวกลาง คืออะไร

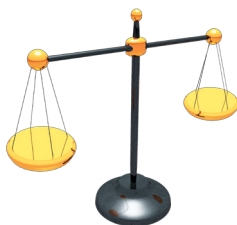
- เพิ่มช่องทางการลงทุนในต่างประเทศ ทำให้มีความคล่องตัวในการลงทุนมากขึ้น
- ประหยัดค่าธรรมเนียมในการบริหารจัดการ หรืออำนวยความสะดวกในการลงทุน ที่ตัวกลางในประเทศคิดเพิ่มกับผู้ลงทุน

ข้อควรพิจารณาในการลงทุนโดยไม่ผ่านตัวกลาง

- ก่อนเริ่มการลงทุน ผู้ลงทุนควรศึกษากฎหมาย สัญญา หลักเกณฑ์และข้อจำกัดในการลงทุนของประเทศนั้น ๆ ก่อนการให้บริการกับสถาบันการเงินตัวกลางในต่างประเทศ และเนื่องจากผู้ลงทุนต้องศึกษาข้อมูลเหล่านี้ด้วยตัวเอง จึงควรเลือกสถาบันการเงินที่น่าเชื่อถือและอยู่ภายใต้หน่วยงานกำกับดูแลภายใต้ประเทศดังกล่าว
- ผู้ลงทุนต้องดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนด้วยตนเอง เช่น การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน การจัดการด้านเอกสาร การฟ้องร้องเมื่อเกิดปัญหา

เปรียบเทียบการลงทุนต่างประเทศ ผ่านช่องทางต่างๆ

	ผ่านกองทุน FIF	ผ่านตัวกลาง ในประเทศ	ลงทุนเองโดยตรง
ขั้นตอน การลงทุน	มีมืออาชีพจัดการ ลงทุนแทน ใน ส่วนที่เกี่ยวข้อง กับ การ ลงทุน ทั้งหมด	ผู้ลงทุนจัดการ ลงทุนเอง โดยมี ตัวกลาง ช่วยให้ คำแนะนำและ อำนวยความสะดวก ในการ ลงทุน	ผู้ลงทุนจัดการลงทุน เองในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการลงทุนทั้งหมด
ค่าธรรมเนียม	มีค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมที่ต้องจ่ายให้ แก่ตัวกลางในประเทศ ในการบริหาร จัดการ หรือช่วยอำนวยความสะดวก ในการลงทุน		ไม่มี ค่าธรรมเนียม เพิ่มเติมที่ต้องจ่ายให้ แก่ตัวกลางในประเทศ
การร้องเรียน	สามารถร้องเรียนหน่วยงานกำกับ ดูแลในประเทศ กรณีที่ไม่ได้รับความ เป็นธรรม		ต้องดำเนินการติดต่อ เพื่อ ร้อง เรียน กับ หน่วยงานกำกับดูแล ในประเทศนั้นๆ

5

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และการบริหารจัดการ

โดยปกติแล้วการลงทุนในสินทรัพย์ที่เป็นเงินบาท จะไม่มีความเสี่ยงโดยตรงจากอัตราแลกเปลี่ยน แต่อาจมีความเสี่ยงของราคาหลักทรัพย์ที่กระทบมาจากอัตราแลกเปลี่ยนในทางอ้อมได้ เช่น หุ้นของบริษัทที่เราลงทุนอยู่มีที่มาของรายได้ในต่างประเทศเป็นเงินดอลลาร์ สรอ. ดังนั้น หากเงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. ก็จะทำให้บริษัทมีรายได้ที่เป็นเงินบาทน้อยลง ก็อาจทำให้ราคาหุ้นของบริษัทดังกล่าวปรับตัวลดลงได้

แต่สำหรับผู้ที่ไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ทั้งที่เป็นตราสารทุนตราสารหนี้ หรือกองทุนรวม ถึงแม้จะมีโอกาสได้รับกำไรจากการลงทุนในรูปเงินตราต่างประเทศ แต่การลงทุนดังกล่าวล้วนแต่มีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนโดยตรง เพราะในอนาคตเมื่อมีการขายเงินลงทุนดังกล่าวแล้ว แปลงเงินตราต่างประเทศกลับมาเป็นเงินบาท เราอาจได้เงินบาทกลับมาน้อยกว่าเงินลงทุนเริ่มต้นก็ได้ หากเงินตราต่างประเทศสกุลที่เราไปลงทุนอ่อนค่ามาก เมื่อเทียบกับเงินบาท

**สำหรับผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ
และต้องการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตไว้
เพื่อปิดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน
สามารถเลือกใช้เครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงได้
ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวถึงต่อไป**

5.1 เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงกับธนาคารพาณิชย์

ตัวอย่าง : ผู้ลงทุนซื้อตราสารหนี้ต่างประเทศสกุลดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในอีก 6 เดือนข้างหน้า และหาก**เงินดอลลาร์ สรอ. อ่อนค่าเมื่อเทียบกับเงินบาท** และจะมีผลต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ **ควรจะบริหารความเสี่ยงอย่างไร**

เครื่องมือที่ 1 : Forward

การทำสัญญาซื้อ/ขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า หรือที่หลายคนเรียกว่า**การจองฟอร์เวิร์ด** คือการตกลงที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ เช่น เงินดอลลาร์ สรอ. กับธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่กำหนดไว้ในอนาคต ด้วยอัตราแลกเปลี่ยนและจำนวนเงินที่ได้ตกลงไว้ ณ ปัจจุบัน

การป้องกันความเสี่ยงด้วย Forward

1. ผู้ลงทุนติดต่อธนาคารพาณิชย์ เพื่อขอขายเงินดอลลาร์ สรอ. ล่วงหน้า (ขาย Forward) ระยะ 6 เดือน ไว้ที่อัตราแลกเปลี่ยน 33.00 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. (ให้อัตราแลกเปลี่ยนทันที หรือ Spot rate อยู่ที่ 32.90 บาท) ซึ่งในกรณีนี้ ธนาคารคิดอัตรา swap point⁹ สำหรับระยะ 6 เดือน เท่ากับ 10 สตางค์
2. เมื่อถึงเวลา 6 เดือนข้างหน้า ผู้ลงทุนได้รับผลตอบแทนจากตราสารหนี้ เป็นเงินดอลลาร์ สรอ. และนำเงินดอลลาร์ สรอ. มาส่งมอบธนาคารพาณิชย์ตามสัญญา Forward ข้างต้น ซึ่งไม่ว่า ณ วันดังกล่าว อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินดอลลาร์ สรอ. กับเงินบาทที่แท้จริงจะเป็นเช่นไร เราก็จะต้องแลกเปลี่ยนดอลลาร์ สรอ. กลับเป็นเงินบาทได้ที่ 33.00 บาทเสมอ การทำสัญญา Forward จึงทำให้เราปิดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้

⁹ swap point จะเป็น premium (มากกว่าศูนย์) หรือเป็น discount (น้อยกว่าศูนย์) ก็ได้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยของเงิน 2 สกุลที่นำมาแลกกัน มิได้ขึ้นอยู่กับแนวโน้มการแข็งค่าหรืออ่อนค่าของสกุลเงินใดสกุลหนึ่ง

เครื่องมือที่ 2 : Options

การซื้อขายสิทธิที่จะซื้อหรือสิทธิที่จะขายเงินตราต่างประเทศ

ในอนาคต คือ การตกลงซื้อสิทธิที่จะซื้อหรือสิทธิที่จะขายเงินตราต่างประเทศด้วยอัตราแลกเปลี่ยนและจำนวนเงินที่ได้ตกลงไว้ล่วงหน้า โดยผู้ซื้อสิทธิจะต้องจ่ายค่า **Option premium** ให้กับธนาคารพาณิชย์ ใน 2 วันทำการหลังจากได้ตกลงซื้อสิทธิดังกล่าวจาก ธพ. ทั้งนี้ ผู้ซื้อสิทธิ (Option buyer) อาจเลือกใช้สิทธิ หรือ ไม่ใช้สิทธิก็ได้ ซึ่งหากไม่ใช้สิทธิ สิ่ง que เสียไปก็คือค่า Option premium ที่จ่ายไปตอนทำสัญญา โดยแบ่งเป็น

1. Call Options (สิทธิซื้อ FX ณ อัตราที่จะใช้สิทธิ ณ วันสิ้นสุดสัญญา)
2. Put Options (สิทธิขาย FX ณ อัตราที่จะใช้สิทธิ ณ วันสิ้นสุดสัญญา)

โดย FX Options มีราคาเรียกว่า Option Premium ที่ขึ้นอยู่กับ

- (1) อัตราแลกเปลี่ยน FX ที่จะใช้สิทธิ ณ วันสิ้นสุดสัญญา (strike price) เทียบกับราคาสำหรับการซื้อขายทันที (spot price)
- (2) อายุของ Options ก่อนหมดสัญญา (time to expiration)
- (3) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน (volatility) ถ้ามีค่าสูงจะทำให้ค่า Option premium สูงขึ้น

การป้องกันความเสี่ยงด้วย Options

จากตัวอย่างการลงทุนในตราสารหนี้ในหน้า 42 ผู้ลงทุนสามารถใช้ Options ปิดความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนได้ ดังนี้

ตัวอย่าง

1. ผู้ลงทุนติดต่อธนาคารพาณิชย์ เพื่อขอซื้อ Put Options ระยะ 6 เดือน ที่ให้สิทธิผู้ลงทุนสามารถขายดอลลาร์ สรอ. ในอีก 6 เดือนข้างหน้าที่อัตรา 33.00 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ได้ โดยธนาคารคิดค่า Option premium ที่ 15 สตางค์ ซึ่งเราต้องจ่ายให้ธนาคารพาณิชย์ ณ วันทำสัญญา
2. เมื่อถึงเวลา 6 เดือนข้างหน้า ปรากฏว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจริงในตลาด (Spot rate) เท่ากับ 33.10 บาท ในกรณีนี้ ผู้ลงทุนมีทางเลือกคือ

ทางเลือกที่ 1

ใช้สิทธิตาม Put Options ที่ซื้อไว้ โดยขายดอลลาร์ สรอ. ที่ได้มาที่ 33.00 บาท ซึ่งเมื่อหักกับค่า Option premium ที่จ่ายไปแล้ว เทียบเท่ากับขายดอลลาร์ สรอ. ได้สุทธิที่อัตรา 32.85 บาท ($33 - 0.15$)

ทางเลือกที่ 2

ไม่ใช้สิทธิตาม Put Options และขายดอลลาร์ สรอ. ที่ราคาตลาด ในวันนั้นที่ 33.10 บาท เท่ากับขายดอลลาร์ สรอ. ได้สุทธิที่ $33.10 - 0.15$ บาท เท่ากับ 32.95 บาท

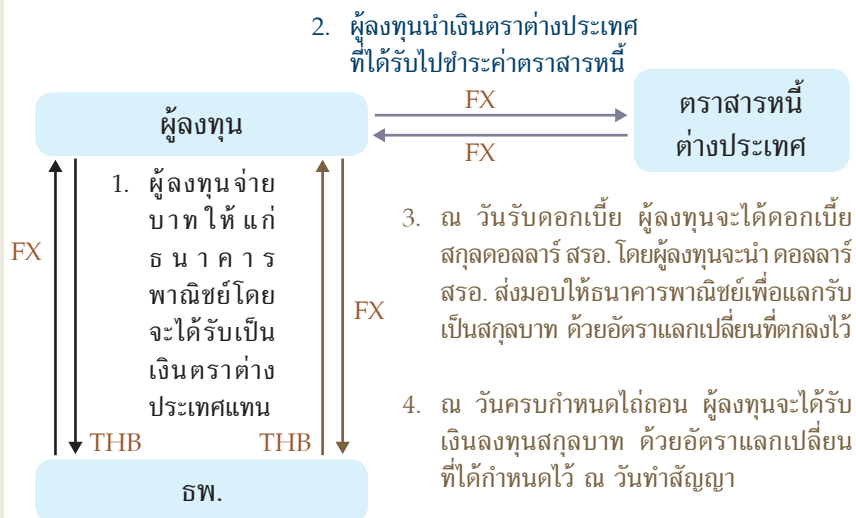
ดังนั้น จากตัวอย่างนี้ ผู้ลงทุนก็จะเลือกไม่ใช้สิทธิตาม Put Options เพราะสามารถขายดอลลาร์ สรอ. ได้ในอัตราที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับทางเลือกที่ 1

เครื่องมือที่ 3 : Cross Currency Swaps (CCS)

เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนกระแสเงินระหว่างกันที่กำหนดอัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ยไว้ล่วงหน้า ณ วันทำสัญญา **เหมาะ**กับการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับการลงทุนในตราสารหนี้ในต่างประเทศที่มีการรับดอกเบี้ยในระหว่างอายุของตราสารและรับคืนเงินต้น ณ วันครบกำหนด

การป้องกันความเสี่ยงด้วย CCS

ตัวอย่าง : ผู้ลงทุนต้องการลงทุนในตราสารหนี้ต่างประเทศ และเลือกป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนด้วยการทำ CCS ดังนี้

ขั้นตอนการรับบริการป้องกันความเสี่ยง กับธนาคารพาณิชย์

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการผลิตภัณฑ์ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของลูกค้านักค้าผ่านกองทุนส่วนบุคคลและบริษัทหลักทรัพย์ที่ดูแลสินทรัพย์ของลูกค้านั้น ๆ

หากผู้ลงทุนต้องการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนด้วยตนเอง ต้องดำเนินการขอเปิดดวงเงินในการทำธุรกรรมเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนกับธนาคารก่อน โดยจะต้องมีสินทรัพย์หรือหลักประกันอื่น ๆ กับธนาคารพาณิชย์ และผ่านการพิจารณาความเหมาะสม หลังจากนั้นจึงจะสามารถซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนกับธนาคารพาณิชย์ได้ ทั้งนี้ ขึ้นกับหลักเกณฑ์การพิจารณาของแต่ละธนาคาร

5.2 เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงในตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Thailand Futures Exchange: TFEX)

USD Futures เป็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันในวันนี้ว่าจะแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ สรอ. กันในอนาคต โดยใช้ระดับอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดตั้งแต่วันที่ทำสัญญา

ทั้งนี้ USD Futures เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่สามารถใช้บริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนได้ แต่จะแตกต่างกับเครื่องมืออื่นๆ ที่ไม่ต้องมีการส่งมอบเงินเกิดขึ้น โดยผู้ลงทุนสามารถใช้ผลกำไร/ขาดทุนที่เกิดจากการถือครอง USD Futures ไปชดเชยผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนในพอร์ตการลงทุนแทน

แม้ว่าการลงทุนใน USD Futures ผู้ลงทุนจะไม่ได้รับเงินดอลลาร์ สรอ. จริง แต่ TFEX ได้ร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ บางแห่งเปิดบริการพิเศษให้ผู้ซื้อขาย USD Futures สามารถแลกเปลี่ยนดอลลาร์ สรอ. จริงเพื่อไปใช้ตามต้องการได้ ซึ่งผู้สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดกับโบรกเกอร์ที่ได้รับอนุญาตได้ โดยดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.tfex.co.th/th/member/list.html>

การป้องกันความเสี่ยงด้วย USD Futures

ตัวอย่าง : ผู้ลงทุนไทยลงทุนในตราสารหนี้ต่างประเทศสกุลดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในอีก 6 เดือนข้างหน้า โดยเมื่อครบกำหนดต้องการนำเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ได้รับแลกกลับเป็นเงินบาท แต่เกรงว่าเงินดอลลาร์ สรอ. จะอ่อนค่า เมื่อเทียบกับเงินบาทซึ่งจะทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับลดลง ผู้ลงทุนสามารถใช้ USD Futures ป้องกันความเสี่ยงได้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ลงทุนเปิดบัญชีซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับโบรกเกอร์ที่ได้รับอนุญาต และวางหลักประกันก่อนการซื้อขาย
2. ผู้ลงทุนเลือกส่งคำสั่ง “ขาย (Short)” USD Futures เพื่อล็อคค่าเงินดอลลาร์ สรอ. ซึ่งหากเงินดอลลาร์ สรอ. อ่อนค่าตามที่คาดจริง ผู้ลงทุนจะได้กำไรจาก USD Futures ทำให้สามารถนำมาชดเชยกับผลขาดทุนจากการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ได้จากการแปลงเงินดอลลาร์ สรอ. เป็นเงินบาทกับธนาคารพาณิชย์ เมื่อตราสารหนี้ครบกำหนด

ในทางกลับกัน หากเงินดอลลาร์ สรอ. เกิดแข็งค่าขึ้น แม้ผู้ลงทุนจะขาดทุนจากการขาย USD Futures แต่ก็ได้รับการชดเชยจากการแลกเงินดอลลาร์ สรอ. กลับเป็นเงินบาทกับธนาคารพาณิชย์ที่มากขึ้น

6

ข้อควรระวังในการซื้อขาย ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ในต่างประเทศ

การลงทุนในต่างประเทศถือเป็นโอกาสที่ผู้ลงทุนอาจได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าการลงทุนเดิมๆ รวมทั้งสามารถกระจายความเสี่ยงของการลงทุนได้ด้วย แต่ก่อนลงทุน ผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ตรวจสอบให้แน่ใจว่าเป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจและมีหน่วยงานทางการกำกับดูแล เพราะหากเกิดปัญหาขึ้นกับการลงทุน การฟ้องร้อง เรียกร้อง หรือดำเนินคดีเพื่อให้ชดเชยความเสียหายอาจยุ่งยากกว่าที่คิด

ลักษณะที่ต้องระมัดระวัง

1. ถูกชักชวนอย่างไม่ทันตั้งตัว หรือจากคนที่ไม่รู้จัก ซึ่งโฆษณาผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ อีเมล โซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์ รวมถึงโทรศัพท์ชักชวน โดยทำสื่อโฆษณาให้ดูน่าเชื่อถือ เช่น มีโลโก้ของหน่วยงานที่มีชื่อเสียง แสดงผลตอบแทนในอดีตที่ดูดีจนน่าลงทุน อ้างว่าผู้บริหารหรือผู้ร่วมลงทุนเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง
2. เสนอผลตอบแทนสูงมาก เช่น 5% ต่อเดือน หรือไม่ก็เป็นตัวเลขที่มีความเป็นไปได้ เช่น 10% ต่อปี โดยมีคำโฆษณาในเชิงรับประกันว่าจะได้ผลตอบแทนแน่นอนในระยะเวลาอันสั้น
3. แสดงภาพหรือคำพูดของบุคคลที่อ้างว่าประสบความสำเร็จ ได้รับผลตอบแทนตามที่โฆษณามาแล้ว

ลักษณะที่ต้องระมัดระวัง

4. อ้างว่าได้จดทะเบียนและรับอนุญาตอย่างถูกต้อง (แต่เป็นการจดทะเบียนบริษัททั่วไป ไม่ใช่การจดทะเบียนหรือรับอนุญาตจากหน่วยงานทางการที่กำกับดูแลโดยเฉพาะ) หรืออ้างว่าอยู่ในเครือของบริษัทที่มีใบอนุญาตในต่างประเทศ (จึงอ้างว่าไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตในประเทศที่กำลังทำการชักชวนอีก)
5. ชักชวนให้เข้าร่วมสัมมนา หรือเชิญมาที่บริษัทซึ่งจัดให้คล้ายกับห้องค้าหลักทรัพย์ มีคอมพิวเตอร์ และเอกสารแสดงข้อมูล กราฟราคา หรือดัชนีต่าง ๆ และโปรแกรมซื้อขายเพื่อให้ดูน่าเชื่อถือ
6. กดดันหรือเร่งรัดให้ตัดสินใจโดยเร็ว หากช้าไปจะเสียโอกาสในการทำกำไรหรือได้รับผลตอบแทน
7. ผู้ชักชวนมักหลีกเลี่ยงการตอบคำถามหรือคำร้องขอข้อมูลเพิ่มเติม

ผลิตภัณฑ์ที่นำมาชักชวน

มักเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความซับซ้อนในการวิเคราะห์หาผลตอบแทนและความเสี่ยง ซึ่งคนทั่วไปไม่คุ้นเคย เช่น หุ้นต่างประเทศ กองทุนรวมต่างประเทศ และ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Futures หรือ Options) ที่มีสินค้าอ้างอิงเป็นราคาน้ำมันดิบ ราคาทองคำ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ หรือแม้กระทั่งสินค้าเกษตร เช่น ยางพารา ข้าว เป็นต้น

วัคซีนป้องกันการถูกหลอกลวง

- **ตั้งคำถามตัวเองก่อนตัดสินใจ** คุณต้องแน่ใจว่า มีความรู้และเข้าใจในผลิตภัณฑ์ที่จะลงทุนดีพอ คุณเข้าใจเงื่อนไขหรือปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อราคาและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์นั้นดี และตั้งข้อสังเกตกับการลงทุนที่โฆษณาว่าจะให้ผลตอบแทนสูงมากที่อาจผิดปกติ
- **ใช้เวลาศึกษาให้มาก** หากคุณได้รับแรงกดดันหรือถูกโน้มน้าวให้รีบตัดสินใจ พึงระมัดระวังเพราะนั่นเป็นสัญญาณอันตราย ควรใช้เวลาศึกษาข้อมูลการลงทุนและปรึกษากับผู้รู้ ญาติหรือเพื่อนที่มีความรู้ของคุณก่อน ไม่ควรตัดสินใจโดยลำพัง
- **ตรวจสอบใบอนุญาต**
 - ในกรณีที่คุณอยู่ในประเทศไทยแล้วมีบริษัทมาชักชวนให้คุณลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินในต่างประเทศ บริษัทนั้นต้องได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้า อย่างถูกต้องจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ “ก.ล.ต.” โดยสามารถตรวจสอบใบอนุญาตได้ที่เว็บไซต์ ก.ล.ต. www.sec.or.th หัวข้อ license check หรือตรวจสอบรายชื่อผู้ให้บริการที่ไม่มีใบอนุญาตได้ที่หัวข้อ Investor Alert
 - คุณสามารถตรวจสอบรายชื่อบริษัทที่ทำการชักชวนประชาชนให้ใช้บริการ โดยไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ที่เว็บไซต์ IOSCO¹⁰ www.iosco.org หัวข้อ Investor Alerts Portal
- **เก็บหลักฐานทุกชิ้น** เมื่อตัดสินใจลงทุนไปแล้ว คุณต้องเก็บหลักฐาน (เป็นกระดาษหรืออิเล็กทรอนิกส์) เกี่ยวกับการติดต่อ การสั่งซื้อ การโอนเงิน ใบเสร็จ และ statement เป็นต้น ไว้ให้ครบถ้วนทุกชิ้น หากจำเป็นต้องใช้ในการฟ้องร้องภายหลัง
- **หากสงสัยว่าถูกหลอก** ให้หยุดติดต่อกับบุคคลดังกล่าว แล้วร้องเรียนไปยังหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

¹⁰ IOSCO (International Organization of Securities Commission) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีสมาชิกเป็นหน่วยงานกำกับดูแลตลาดทุนของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก **มิติใหม่** ลงทุนนอกด้วยตนเอง

เมื่อมีปัญหาจากการลงทุน ควรติดต่อหน่วยงานใด

ในเบื้องต้นควรติดต่อบริษัทหรือสถาบันการเงินตัวกลางที่คุณใช้บริการโดยตรงก่อน หากติดต่อแล้วไม่ได้รับการแก้ไขหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือสงสัยว่าไม่มีใบอนุญาต สามารถขอคำปรึกษาร้องเรียน และแจ้งเบาะแส ได้ที่หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- **กลุ่มงานป้องปรามการเงินนอกระบบ กระทรวงการคลัง โทรศัพท์ 1359** หรือ www.1359.in.th กรณีสงสัยว่าเป็นการเงินนอกระบบ เช่น แชร่ลูกโซ่ แชร่ข่าวสาร และธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต
- **สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) โทรศัพท์ 1207** หรือ www.sec.or.th กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมในการลงทุน หรือพบเห็นการกระทำความผิด การกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ หรือต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในตลาดทุน
- **ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) โทรศัพท์ 1213** หรือ www.1213.or.th หากต้องการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับบริการทางการเงินของสถาบันการเงินหรือบริษัทที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท.

คณะผู้จัดทำ

A large, light green rectangular area with rounded corners and horizontal white lines, resembling a notepad or a space for writing. It occupies most of the upper and middle portions of the page.

A large, light green rectangular area with rounded corners and a dark green border, containing horizontal white lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the green area.

A large, light green rectangular area with rounded corners and a dark green border, containing horizontal white lines for writing. This area is intended for a student to write their own reflection or answer to the prompt.

A blank, lined page from a notebook, oriented vertically. The page is light beige with horizontal ruling lines. The left edge shows the binding of the notebook.

เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี
อย่างยั่งยืนของไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

273 ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

www.bot.or.th ฝ่ายนโยบายและกำกับการแลกเปลี่ยนเงิน โทร. 02 356 7346